

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 7ης Νοεμβρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-333/00,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση της Tarkastuslautakunta (Φινλανδία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο διαδικασίας κινηθείσας από την

Eila Päivikki Maaheimo,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', 10α, 73 και 75 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η φινλανδική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Schintgen, πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, ασκούντα καθήκοντα προέδρου του έκτου τμήματος, B. Σκουρή, F. Macken, N. Colneric (εισηγήτρια) και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs

γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την E. Bygglin,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την H. Michard και τον M. Huttunen,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Φινλανδικής Κυβερνήσεως και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιανουαρίου 2002,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 7ης Μαρτίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με απόφαση της 31ης Μαΐου 2000, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Σεπτεμβρίου 2000, η Tarkastuslautakunta (στο εξής: επιτροπή προσφυγών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης) υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 4, παράγραφος 1, στοιχείο η, 10α, 73 και 75 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1408/71).
- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκλυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της E. P. Maaheimo και του Kansaneläkelaitos (εθνικού ταμείου συντάξεων), αναφορικά με την άρνηση του τελευταίου να καταβάλει στην E. P. Maaheimo το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου που προβλέπεται από τον laki (1128/1996) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (νόμο περί επιδομάτων κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου και ιδιωτικής φυλάξεως, στο εξής: νόμος περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου).

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

3 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71 προβλέπει τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης:

[...]

η) οικογενειακές παροχές.»

4 Κατά το άρθρο 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, ως «οικογενειακή παροχή» νοείται «κάθε παροχή εις είδος ή εις χρήμα, προορισμένη να αντισταθμίσει τα οικογενειακά βάρη, στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', με εξαίρεση τα ειδικά επιδόματα τοκετού ή υιοθεσίας που αναφέρονται στο παράρτημα II».

5 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 1408/71, αποκλείονται από το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού, μεταξύ άλλων, «η κοινωνική και ιατρική πρόνοια».

6 Το άρθρο 14, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1408/71 προβλέπει ότι «το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος ενός κράτους μέλους σε επιχείρηση, στην οποία κανονικά υπάγεται και η οποία τον αποσπά στο έδαφος άλλου

κράτους μέλους προς εκτέλεση εργασίας για λογαριασμό της, εξακολουθεί να υπόκειται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της εργασίας αυτής δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες [...]».

- 7 Το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71 προβλέπει τα εξής:

«Ο μισθωτός ή μη μισθωτός που υπάγεται στη νομοθεσία κράτους μέλους δικαιούται για τα μέλη της οικογένειάς του που κατοικούν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, τις οικογενειακές παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους, ωσάν να κατοικούσαν τα μέλη αυτά στο έδαφος του κράτους αυτού [...]».

- 8 Δυνάμει του άρθρου 75, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 1408/71, οι οικογενειακές παροχές καταβάλλονται, στις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 73 του εν λόγω κανονισμού, από τον αρμόδιο φορέα του κράτους στη νομοθεσία του οποίου υπάγεται ο μισθωτός ή μη μισθωτός. Σύμφωνα με τη δεύτερη περίοδο της παραγράφου αυτής, οι παροχές καταβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται από τους φορείς αυτούς, ανεξάρτητα από το αν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο προς το οποίο πρέπει να καταβληθούν κατοικεί ή διαμένει ή έχει την έδρα του στο έδαφος του αρμοδίου κράτους ή στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.
- 9 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2α, στοιχείο α', ο κανονισμός 1408/71 εφαρμόζεται στις ειδικές παροχές χωρίς συνεισφορά οι οποίες εμπίπτουν σε νομοθεσία ή καθεστώς εκτός αυτών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου, όταν οι παροχές αυτές προορίζονται να καλύψουν συμπληρωματικά, εναλλακτικά ή επικουρικά την επένδυση οιοδήποτε κινδύνου που εμπίπτει στους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης στους οποίους αναφέρεται η εν λόγω παράγραφος 1. Το άρθρο 10α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 προβλέπει ότι τα πρόσωπα στα

οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός αυτός λαμβάνουν τις ειδικές εις χρήμα παροχές χωρίς συνεισφορά στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 4, παράγραφος 2α, του ίδιου κανονισμού αποκλειστικά στο έδαφος και σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους όπου κατοικούν, εφόσον αυτές οι παροχές περιλαμβάνονται στο παράρτημα Πα του εν λόγω κανονισμού. Η Δημοκρατία της Φινλανδίας δεν συμπεριέλαβε το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου στο εν λόγω παράρτημα.

Η εθνική νομοθεσία

- 10 Σύμφωνα με τον laki (36/1973) lasten päivähoidosta (νόμο περί φυλάξεως των τέκνων, στο εξής: νόμος περί φυλάξεως των τέκνων), στη Φινλανδία, όλοι οι γονείς ή κάθε πρόσωπο που έχει τη φροντίδα ενός παιδιού δικαιούνται θέσεως σε δημοτικό βρεφονηπιακό σταθμό από τη στιγμή κατά την οποία εκπνέει η περίοδος χορηγήσεως του γονικού επιδόματος και μέχρι την έναρξη της υποχρεωτικής σχολικής εκπαίδευσως του παιδιού. Σύμφωνα με το άρθρο 11α, παράγραφος 1, του νόμου αυτού, ο δήμος φροντίζει ώστε να προσφέρεται στους δικαιούχους τέτοια υπηρεσία φυλάξεως των παιδιών. Δυνάμει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, οι γονείς οι οποίοι δεν επιλέγουν τη θέση σε βρεφονηπιακό σταθμό δικαιούνται επιδόματος δυνάμει του νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου.
- 11 Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, ο νόμος αυτός έχει ως αντικείμενο να ρυθμίσει το δικαίωμα οικονομικής ενισχύσεως η οποία χορηγείται για να οργανωθεί η φύλαξη του παιδιού ως εναλλακτική λύση έναντι της θέσεως σε βρεφονηπιακό σταθμό που προβλέπεται από τον νόμο περί φυλάξεως των τέκνων. Σύμφωνα με το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, «το προβλεπόμενο από τον παρόντα νόμο επίδομα καταβάλλεται εφόσον οι γονείς ή κάθε πρόσωπο έχον τη φροντίδα του τέκνου δεν επιλέγουν την υπηρεσία φυλάξεως στην οποία αναφέρεται το άρθρο 11α, παράγραφος 1, του νόμου περί φυλάξεως των τέκνων και εφόσον το τέκνο κατοικεί πράγματι στη Φινλανδία».

- 12 Σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, ως «επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου» νοείται το επίδομα που καταβάλλεται στους γονείς ή σε κάθε πρόσωπο έχον τη φροντίδα του παιδιού, ώστε να εξασφαλιστεί η φύλαξή του, και περιλαμβάνει ένα βασικό ποσό (hoitoraha) και, ενδεχομένως, ένα συμπλήρωμα φυλάξεως (hoitolisä). Το βασικό ποσό καταβάλλεται για κάθε παιδί μιας οικογένειας και ποικίλλει αναλόγως της ηλικίας και του αριθμού των παιδιών. Το συμπλήρωμα φυλάξεως, το οποίο προσδιορίζεται στο άρθρο 5 του νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, καταβάλλεται ολόκληρο για ένα και μόνον παιδί ανά οικογένεια, αν τα μηνιαία εισοδήματα της οικογένειας είναι κατώτερα από τα όρια εισοδημάτων που καθορίζονται σε συνάρτηση με τον αριθμό των μελών της οικογένειας.
- 13 Επιπλέον, το άρθρο 20 του εν λόγω νόμου παρέχει τη δυνατότητα χορηγήσεως επιδόματος υπό μορφή δημοτικού συμπληρώματος (kunnallinen lisä). Προβλέπει ότι, «παρά τις διατάξεις του παρόντος νόμου σχετικά με το βασικό ποσό και το συμπλήρωμα επιδόματος φυλάξεως, είναι δυνατή η καταβολή, κατόπιν αποφάσεως του δήμου, συμπληρωματικού ποσού το οποίο προστίθεται στο βασικό ποσό και στο συμπλήρωμα φυλάξεως (δημοτικό συμπλήρωμα)». Το επίδομα αυτό δεν αποτελεί πάντως αντικείμενο των προδικαστικών ερωτημάτων.
- 14 Στους δήμους εμπίπτει η χρηματοδότηση του συστήματος φυλάξεως. Πάντως, δυνάμει του άρθρου 8, του νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, απόκειται στο εθνικό ταμείο συντάξεων να προβεί στις προβλεπόμενες από τον νόμο ενέργειες. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση του επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, το άρθρο 9 του ίδιου νόμου προβλέπει ότι ο δήμος οφείλει να αποδίδει τα έξοδα του επιδόματος αυτού στο εθνικό ταμείο συντάξεων.

Η διαφορά της κύριας δίκης

- 15 Η Ε. Ρ. Maaheimo, προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, είναι Φινλανδή υπήκοος, όπως και ο σύζυγός της και τα παιδιά τους. Της χορηγήθηκε γονική άδεια και είχε τη

δυνατότητα να ασχοληθεί κατ' οίκον με τα παιδιά της. Από τις 8 Ιανουαρίου 1998, ελάμβανε το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου. Κατά την περίοδο από την 1η Μαΐου 1998 έως τις 30 Απριλίου 1999, ο σύζυγός της εργάστηκε ως αποσπασμένος στη Γερμανία. Από τις 10 Ιουλίου 1998 έως τις 31 Μαρτίου 1999, η Ε. Ρ. Μaaheimo εγκαταστάθηκε με τα παιδιά της στην κατοικία του συζύγου της στη Γερμανία. Κατά την άποψή της, η μόνιμη κατοικία της παρέμεινε στο Ελσίνκι. Κατά την περίοδο αυτή, όλη η οικογένεια καλυπτόταν νομίμως από τη φινλανδική κοινωνική ασφάλιση.

16 Με απόφαση της 27ης Αυγούστου 1998, το εθνικό ταμείο συντάξεων έπαυσε να καταβάλλει στη Ε. Ρ. Μaaheimo το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου από τις 10 Αυγούστου 1998. Η απόφαση αυτή ελήφθη κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3, πρώτο εδάφιο, του νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου για τον λόγο ότι, στην πραγματικότητα, τα παιδιά του ζεύγους Μaaheimo δεν κατοικούσαν στη Φινλανδία.

17 Η προσφυγή την οποία άσκησε η Ε. Ρ. Μaaheimo κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον της επιτροπής υγειονομικής ασφαλίσεως απερρίφθη με απόφαση της 1ης Μαρτίου 1999. Στις 31 Μαρτίου 1999, η Ε. Ρ. Μaaheimo άσκησε έφεση ενώπιον της επιτροπής προσφύγων στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, με αίτημα να ακυρωθεί η απόφαση της επιτροπής υγειονομικής ασφαλίσεως και να υποχρεωθεί το εθνικό ταμείο συντάξεων να εξακολουθήσει την καταβολή του επιδόματος.

18 Υπό τις συνθήκες αυτές η εν λόγω επιτροπή, ανεξάρτητο όργανο αποφαινόμενο σε τελευταίο βαθμό επί των εφέσεων αναφορικά με τη χορήγηση του επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, που χορηγείται κατ' εφαρμογήν του φινλανδικού νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου και περί φυλάξεως του τέκνου από τρίτον, ως οικογενειακή παροχή υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1,

στοιχείο η', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, τους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983, κατόπιν περαιτέρω τροποποιήσεώς του με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3427/89 του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1989;

- 2) Αν ναι, επιβάλλουν τα άρθρα 73 και 75 του κανονισμού 1408/71, ενόψει του άρθρου 10α του ίδιου κανονισμού και του γεγονότος ότι ο ως άνω φινλανδικός νόμος δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα Πα του κανονισμού αυτού, την καταβολή του επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου όσον αφορά τέκνο οικογενείας μισθωτού εργαζομένου ο οποίος αποσπάται προσωρινά σε άλλο κράτος μέλος, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η προβλεπόμενη από την εθνική νομοθεσία προϋπόθεση της πραγματικής κατοικίας στη χώρα δεν πληροούνται, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η προβλεπόμενη από τον νόμο δυνατότητα του ενδιαφερομένου να επιλέξει μεταξύ εγγραφής του τέκνου σε δημοτικό βρεφονηπιακό σταθμό και της χορηγήσεως του επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου ή εφόσον δεν πραγματοποιήθηκε πράγματι η επιλογή αυτή;
- 3) Αν όχι, υφίστανται άλλοι κανόνες του κοινοτικού δικαίου που να επιβάλλουν την εντός άλλου κράτους μέλους καταβολή στην περίπτωση που παρατίθεται στο δεύτερο ερώτημα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 19 Επισημαίνεται ότι, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, εφαρμόζεται η τροποποιημένη και ενημερωμένη με τον κανονισμό 118/97 διατύπωση του κανονισμού 1408/71 και επομένως το Δικαστήριο πρέπει να προβεί στην ερμηνεία της διατυπώσεως αυτής. Υπογραμμίζεται πάντως ότι οι ασκούσες επιρροή διατάξεις του κανονισμού 1408/71 παρέμειναν κατ' ουσίαν αμετάβλητες.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 20 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν ένα επίδομα όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη επίδομα της κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου μπορεί να θεωρηθεί ως οικογενειακή παροχή κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71.
- 21 Η Φινλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει, πρώτον, ότι το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου δεν συνδέεται με έναν από τους κινδύνους που απαριθμούνται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71, αλλά πρόκειται για κοινωνική πρόνοια κατά την έννοια της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου. Συναφώς, η Φινλανδική Κυβέρνηση αναφέρεται στην απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998, C-275/96, Kuusijärvi (Συλλογή 1998, σ. I-3419, σκέψη 60), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι πρέπει να εξομοιώνεται με οικογενειακή παροχή η παροχή που σκοπεί να επιτρέψει σε έναν από τους γονείς να αφιερωθεί στην ανατροφή ενός μικρού παιδιού, ειδικότερα δε να παράσχει ανταμοιβή για την ανατροφή του τέκνου, να αντισταθμίσει τα λοιπά έξοδα επιμέλειας και ανατροφής και, ενδεχομένως, να μετριάσει τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες από την απώλεια εισοδήματος λόγω μη ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας. Εν προκειμένω όμως, η χορήγηση του επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου δεν προϋποθέτει να εξασφαλίζει ο ίδιος ο γονέας την κατ' οίκον φύλαξη του παιδιού ούτε να αποσύρεται από την επαγγελματική ζωή λόγω της φυλάξεως του παιδιού. Ο στόχος του εν λόγω επιδόματος είναι η εξασφάλιση της φυλάξεως του παιδιού κατά τη διάρκεια της ημέρας. Επομένως, το επίδομα δεν προορίζεται να καλύπτει τα οικογενειακά έξοδα, αλλά εντάσσεται στην εκ μέρους του δήμου παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.
- 22 Πρέπει συναφώς να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, μια παροχή μπορεί να θεωρείται ως παροχή κοινωνικής ασφάλισης μόνον αν χορηγείται στους δικαιούχους χωρίς οποιαδήποτε εξατομικευμένη και κατά διακριτική ευχέρεια στάθμιση των ατομικών τους αναγκών, βάσει καταστάσεως καθοριζομένης από τον νόμο (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις 16ης Ιουλίου 1992, C-78/91, Hughes, Συλλογή 1992, σ. I-4839, σκέψη 15, και της 15ης Μαρτίου 2001, C-85/99, Offermanns, Συλλογή 2001, σ. I-2261, σκέψη 28).

- 23 Μια παροχή όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου πληροί την προϋπόθεση αυτή: οι σχετικές με τη χορήγηση του εν λόγω επιδόματος διατάξεις παρέχουν στους δικαιούχους δικαίωμα καθοριζόμενο από τον νόμο, το δε βασικό ποσό καθώς και το συμπλήρωμα φυλάξεως χορηγούνται αυτόματα στα πρόσωπα που ανταποκρίνονται σε ορισμένα αντικειμενικά κριτήρια, χωρίς οποι-αδήποτε εξατομικευμένη και κατά διακριτική ευχέρεια στάθμιση των προσωπικών αναγκών.
- 24 Μια παροχή όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη εμπίπτει επίσης στον ορισμό των οικογενειακών παροχών και συνδέεται επομένως με τον κίνδυνο ο οποίος μνημο-νεύεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71. Συγκε-κριμένα, προορίζεται να αντισταθμίσει τα οικογενειακά βάρη κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κα', σημείο i, του ίδιου κανονισμού.
- 25 Όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο στη σκέψη 41 της προαναφερθείσας αποφάσεως *Offermanns*, ο όρος «αντιστάθμιση των οικογενειακών βαρών» του άρθρου 1, στοιχείο κα', σημείο i, του κανονισμού 1408/71, στο οποίο ορίζονται οι «οικογενειακές παροχές», πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι αφορά, ιδίως, κρατική συ-νεισφορά στον οικογενειακό προϋπολογισμό η οποία σκοπεύει στην ελάφρυνση των βαρών που συνεπάγεται η συντήρηση των τέκνων.
- 26 Βέβαια, ένας από τους στόχους του νόμου περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου είναι η οργάνωση της φυλάξεως των παιδιών. Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει πάντως ότι το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου σκοπεύει επίσης στην αντισταθμίση των εξόδων φυλάξεως και εκπαιδεύσεως και, επομένως, στην ελάφρυνση των οικονομικών βαρών. Συνάγεται κατά συνέπεια ότι υφίσταται στενή σύνδεση μεταξύ των οικογενειακών βαρών και του επίμαχου στην κύρια δίκη επιδόματος και ότι, επομένως, μια παροχή όπως το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου πρέπει να θεωρείται ως οικογενειακή παροχή κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71.

27 Η Φινλανδική Κυβέρνηση προβάλλει, δεύτερον, ότι η δημοτική αρχή, στην περιφέρεια της οποίας κατοικεί η οικογένεια, είναι αυτή που πρέπει να προβλέψει θέσεις σε δημόσιο βρεφονηπιακό σταθμό και η οποία φέρει το κόστος του επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου το οποίο καταβάλλεται στους γονείς. Δεδομένου ότι το δικαίωμα θέσεως σε δημόσιο βρεφονηπιακό σταθμό υπόκειται στην προϋπόθεση κατοικίας, η χορήγηση του επιδόματος θα πρέπει επίσης, κατά τη Φινλανδική Κυβέρνηση, να υπόκειται στην προϋπόθεση αυτή.

28 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι το δικαίωμα λήψεως επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου ουδόλως προϋποθέτει την έλλειψη θέσεων σε δημόσιο βρεφονηπιακό σταθμό, ούτε εξαρτάται από προηγούμενη αίτηση για τη χορήγηση τέτοιας θέσεως. Η ίδια η Φινλανδική Κυβέρνηση δέχθηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι οι γονείς είναι ελεύθεροι να επιλέγουν εναλλακτικά μεταξύ της θέσεως σε δημόσιο βρεφονηπιακό σταθμό και της λήψεως του επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου.

29 Στο πρώτο ερώτημα προσήκει επομένως η απάντηση ότι μια παροχή όπως το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, το οποίο προβλέπεται στον νόμο περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, συνιστά οικογενειακή παροχή κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

30 Σύμφωνα με το άρθρο 14, σημείο 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1408/71, ο αποσπασμένος εργαζόμενος εξακολουθεί να υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους εντός του οποίου αυτός και η οικογένειά του κατοικούν κανονικά — στη φινλανδική νομοθεσία στην υπόθεση της κύριας δίκης —, υπό την προϋπόθεση ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της εργασίας που πρέπει να εκτελεστεί δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

- 31 Σύμφωνα με το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71, ο μισθωτός ο οποίος υπόκειται στη νομοθεσία κράτους μέλους δικαιούται, για τα μέλη της οικογένειάς του που κατοικούν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, των οικογενειακών παροχών που προβλέπονται από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους, ωσάν να κατοικούσαν τα μέλη αυτά στο έδαφος του κράτους αυτού.
- 32 Επισημαίνεται ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 19ης Φεβρουαρίου 1981, 104/80, Beeck, Συλλογή 1981, σ. 503, σκέψεις 7 και 8, Hughes, προαναφερθείσα, σκέψη 28, της 10ης Οκτωβρίου 1996, C-245/94 και C-312/94, Hoever και Zachow, Συλλογή 1996, σ. I-4895, σκέψη 38, και Kuusijärvi, προαναφερθείσα, σκέψη 69), το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71 εφαρμόζεται στην περίπτωση εργαζομένου ο οποίος ζει με την οικογένειά του εντός κράτους μέλους διαφορετικού από το κράτος στη νομοθεσία του οποίου υπόκειται.
- 33 Στην περίπτωση αυτή, ο σύζυγος του εργαζομένου έχει επίσης το δικαίωμα να επικαλείται την εν λόγω διάταξη (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Hoever και Zachow, σκέψη 38).
- 34 Κατά πάγια κρίση του Δικαστηρίου, σκοπός του άρθρου 73 του κανονισμού 1408/71 είναι να μη μπορούν τα κράτη μέλη να εξαρτούν τη χορήγηση οικογενειακών παροχών από την προϋπόθεση της κατοικίας των μελών της οικογένειας του εργαζομένου εντός του καταβάλλοντος τις παροχές κράτους μέλους, ώστε να μην αποτρέπονται οι κοινοτικοί εργαζόμενοι από την άσκηση του δικαιώματός τους περί ελεύθερης κυκλοφορίας (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 12ης Ιουνίου 1997, C-266/95, Merino García, Συλλογή 1997, σ. I-3279, σκέψη 28). Κατά συνέπεια, είναι κατά μείζονα λόγο αντίθετη προς τον σκοπό του εν λόγω άρθρου η καθιέρωση προϋποθέσεως πραγματικής κατοικίας.
- 35 Το γεγονός ότι ένας γονέας, όπως η προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, δεν μπορεί πλέον να επιλέξει τη θέση σε δημοτικό βρεφονηπιακό σταθμό δεν μπορεί να αναιρέσει το συμπέρασμα αυτό. Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 28 της παρούσας αποφάσεως, οι γονείς είναι ελεύθεροι να επιλέγουν εναλλακτικά μεταξύ της θέσεως σε δημόσιο βρεφονηπιακό σταθμό και της λήψεως του επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου.

- 36 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται επίσης από τα άρθρα 75 και 10α του κανονισμού 1408/71, στα οποία αναφέρεται συναφώς το αιτούν δικαστήριο. Συγκεκριμένα, το άρθρο 75 δεν παρεκκλίνει από το άρθρο 73 του εν λόγω κανονισμού, το δε άρθρο 10α δεν αφορά παρά τις ειδικές παροχές χωρίς συνεισφορά στις οποίες αναφέρεται το παράρτημα Πα του ίδιου κανονισμού. Δεδομένου ότι το φινλανδικό επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως δεν μνημονεύεται στο παράρτημα αυτό, το άρθρο 10α δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής.
- 37 Επομένως, πρόσωπο ευρισκόμενο στην κατάσταση της προσφεύγουσας στην κύρια δίκη μπορεί να επικαλείται τις διατάξεις του άρθρου 73 του κανονισμού 1408/71.
- 38 Βάσει των ανωτέρω, στο δεύτερο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71 ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι, αν η χορήγηση παροχής όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου εξαρτάται από την πραγματική κατοικία του τέκνου στο έδαφος του αρμόδιου κράτους μέλους, η προϋπόθεση αυτή πρέπει να θεωρείται ότι πληρούται όταν το τέκνο κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 39 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως επί του πρώτου ερωτήματος, δεν συντρέχει λόγος να δοθεί απάντηση στο τρίτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 40 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Φινλανδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκλυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με απόφαση της 31ης Μαΐου 2000 η Tarkastuslautakunta, αποφαινεται:

- 1) Μια παροχή όπως το επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου, το οποίο προβλέπεται στον laki (1128/96) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (νόμο περί επιδόματος κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου), συνιστά οικογενειακή παροχή κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού**

(ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996.

- 2) Το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό 118/97, ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι, αν η χορήγηση παροχής όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη επίδομα κατ' οίκον φυλάξεως τέκνου εξαρτάται από την πραγματική κατοικία του τέκνου στο έδαφος του αρμόδιου κράτους μέλους, η προϋπόθεση αυτή πρέπει να θεωρείται ότι πληροείται όταν το τέκνο κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

Schintgen

Σκουρής

Macken

Colneric

Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Νοεμβρίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

J.-P. Puissochet